

MORAVSKÁ VINAŘSKÁ CESTA

Naše cestování začíná ve starobylém vinařském městě Znojmě se spleť hlubokých, několikapatrových chodeb a bývalých vinných sklepů, které je možné navštívit. V takovém podzemí se nachází i vinotéka U jasného kříže, kde se můžete informovat o místních vinařích. Mají svoji profesní organizaci Sdružení znojemských vinařů, která vám odpoví na vaše dotazy ohledně vinařství ve znojemské oblasti. Kromě toho působí v této oblasti Znovín, a. s., se sídlem v Šatově, který je největším výrobcem znojemských vín. Tato společnost nabízí vinařský turistický program s bohatým výběrem nejrůznějších zážitků, jako je prohlídka unikátního Křížového sklepa v Příměticích s ochutnávkou typických znojemských vín, nebo prohlídka šatovského Malovaného sklepa či jedinečně položené vinice Šobes v romantickém údolí řeky Dyje s procházkou po Národním parku Podyjí.

Vydáte-li se ze Šatova dál na východ podél hranic s Rakouskem, budete projíždět velkou vinařskou obcí Vrbovec, kde se vyplatí setkání s místními vinaři a posezení u některého z nich ve sklípku při sklence znojemského vína. Na bílých znojemských vínech jsou nejkrásnější jejich jemné aromatické látky a svěží charakter. Je to způsobeno tím, že znojemské vinice mají poněkud vyšší nadmořskou výšku a jsou v době zrání hroznů často omývány vpády chladnějšího vzduchu z Českomoravské vrchoviny. Hrozny zrají pomalu a uchovávají si vonné látky pod slupkou bobulí.

Vinařská turistika

V poslední době se i v České republice začíná rozšiřovat agroturistika. Její specializovanou formou je turistika orientovaná na poznávání vína a vinařské krajiny. Aktivit bylo vyvinuto již v několika vinařských oblastech více a vznikly různé vinařské stezky, avšak zatím nejucelenější program v ČR nabízí akciová společnost Znovín Znojmo. Zájemce si může vybrat některý z následujících podprogramů nebo je podle svých zájmů kombinovat. Chce-li návštěvník věnovat vinařské turistice celý den a má-li tento den začínat a končit na stejném místě například z důvodu dopravy, může být program vytvořen následovně:

Vinice Šobes



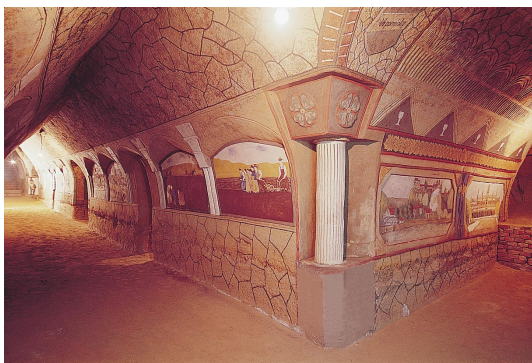
Sklenka vína neuškodí, celú bečku nevypiješ.



Jihomoravská vinařská cesta a naučná vinná stezka Petra Bezruče

Cestu navrhl ing. V. Pazderka a popsal prof. V. Kraus.
Mapa je publikována s laskavým souhlasem autora A. Javory a vydavatelství JAKO Zlín.

Malovaný sklep v Šatově



① 9.00: Malovaný sklep v Šatově – prohlídka s degustací

Sklep vymaloval při svíčke jednoruký naivní malíř. Po prohlídce je podáván vzorek vína k ochutnávce.

② 10.00: Moderní vinařský provoz – prohlídka s degustací

Pro předem objednané skupiny je organizována exkurze se závěrečnou ochutnávkou 4 vzorků vín.

③ 11.00: Přejezd do Přímětic

④ 11.30: Křížový sklep v Příměticích – prohlídka s degustací bílých vín

Sklep pochází z let 1740–1756, patří k největším na světě a má trojitou klenbu (nad sebou) zajišťující stálou teplotu. K degustaci je podáváno 6

Přes kdysi vinařsky velmi významné Strachotice vede cesta do Jaroslavic s bohatou vinařskou historií. Další cesta vede do Hrušovan nad Jevišovkou, kde znojemskou vinařskou oblast opustíme. Projeli jsme jenom její jižní část a pokud bychom se chtěli na Znojemsku zdržet delší dobu, bylo by jistě zajímavé navštívit i další významná vinařská místa, jako jsou Lechovice a okolí nebo Miroslavsko, či zabrousit až do Moravského Krumlova a ochutnat aromatickými látkami bohatá vína severnějších obcí Znojemska, kde kraluje především odrůda Müller-Thurgau, která vyniká na Znojemsku osobitým charakterem. Znojemsko je domovem vína odrůdy Veltlínské zelené, které tu mívá mandlovou vůni. Rodí se tu na prvotních podkladech výborné Ryzlinky rýnské a všude, kde pro to jsou vhodné předpoklady, hýčkají vinaři francouzskou odrůdu Sauvignon. I naše novější odrůda Pálava tu našla svoji domovinu. Znojemsko je především krajem bílých vín.

Příjezdem do Drnholce nás již vítá mikulovská vinařská oblast se svými dvěma krajinnými dominantami – pohořím Pálavou a podpálavskými vodními nádržemi i četnými chovnými rybníky. Hned za Drnholcem na nás kynou mohutné viniční komplexy v katastru Novosedel, táhnoucí se k Brodu nad Dyjí. Ve sklepech u cesty před cihelnou je možné ochutnat vína ze zdejších vinic. Hned poznáme, že jsme opustili Znojemsko. Vína tu mají zcela jiný charakter. Jsou zemitější, širšího rozsahu chuťových látek, v nichž se objevují chutnější tóny extraktu, který tu čerpá vinná réva z hlubokých sprašových nebo hlinitých půd. Vždyť hned následuje obec, kterou projíždíme, se jmenuje Dobré Pole a leží uprostřed krásných černozemních půd. Pokud máte dosti času, vyplatí se malá odbočka z Březí do velké vinařské obce Dolní Dunajovice, která mívala ve svém katastru nejvíce vinic na Moravě. Najdete tu celou řadu dobrých vinařů a tradiční vína Ryzlinku vlašského a Veltlínské zelené. Kdysi se v horších ročnících zjemňovaly jejich kyseliny přidávkou vína z Chrupky nebo Portugalu šedého či Veltlínské červené raného. Dnes k tomu slouží vína odrůdy Müller-Thurgau, který tu vyžívá i na méně příhodných viničních polohách. V Dolních Dunajovicích má sklep ZOD Mikulov, které vlastní v okolí Pálavy a přímo na ní velké viniční komplexy a vyrábí větší škálu přívlastkových vín z jednotlivých vinic. Jejich produkce se na trhu s vínem velmi dobře uvedla.

Další významnou zastávkou je bývalé okresní město Mikulov s mnoha pamětihodnostmi, mezi nimiž nás po vinařské stránce jistě zaujme vinařská expozice v okresním muzeu na mikulovském zámku, která má mnoho vinařských památek, mezi které patří i obří sud v zámeckém sklepe a krásná sbírka starých vinných lisů. Mikulov má bohatou vinařskou historii a patřil vždy mezi nejvýznamnější vinařská střediska Moravy. V současnosti je sídlem podniku Víno Mikulov, a. s., kde se vyrábějí nejen vína tichá, ale i šumivé víno pod názvem Venuše. Podnik má ve městě

svoji vinotéku, kde je možno ochutnat celou produkci. Pokud uděláte v Mikulově další přestávku, můžete si vyjet za vínem do blízkých Bavor nebo do Perné. Naše cesta pokračuje dál po mikulovské oblasti přes Klentnici a vinařsky velmi významný Pavlov, odkud můžete vystoupit na hřbety Pálavy, prohlédnout si zříceninu hradu Děvičky a pokochat se pohledy do jihomoravské krajiny. V Pavlově i v Dolních Věstonicích najdete dostatek dobrých vinařů a budete mít možnost ochutnat pravé pálavské „vlašáky“.

Než překročíme podpálavské vodní nádrže, musíme se rozhodnout, zda budeme chtít navštívit jižní cíp mikulovské vinařské oblasti, který leží v Lednicko-valtickém areálu, zapsaném do seznamu míst světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Ta odbočka rozhodně za to stojí, zvláště pro toho, kdo ještě nezná tento krásný kout naší vlasti. Kromě zámků a parků v Lednici a Valticích je nutné jmenovat významnou vinařskou a. s. Vinné sklepy Valtice, která kromě zpracovatelských kapacit ve Valticích vlastní i rozsáhlé vinice. Hospodaři v historicky zajímavých vinných sklepích, v zámeckém a v Křížovém. Ve Valticích je i Střední vinařská škola a působí tu přímo v budovách zámku dvě vinotéky, které vám podají mnoho zajímavých vinařských informací a nabídnou vám celou škálu moravských vín. Na náměstí je Zemědělské muzeum a kancelář Vinařské akademie Valtice. Každoročně se tu konají již déle než třicet let začátkem května známé Valtické vinné trhy. Bezručovou alejí se dostanete do Lednice, kde je Zahradnická fakulta Mendelovy zemědělské univerzity a Zahradnické odborné učiliště. Také v lednickém zámku najdete vinotéku Vinum Bonum. V obou místech jsou dobré ubytovací možnosti.

Vraťme se však na naši vinařskou cestu, kterou jsme opustili v Dolních Věstonicích. Přes Strachotín se dostaneme do dvou významných vinařských obcí mikulovské oblasti, které mají význačné viniční polohy, z nichž je bohužel mnoho neosázených. Ochutnáním zdejších odrůdových vín končí naše cestování po mikulovské oblasti, která je domovinou nejen Ryzlinku vlašského a Veltlínského zeleného, ale na vápenitých podkladech se tu rodí výborná vína odrůd Chardonnay, Rulandské bílé a v menší míře i vína červená. Nověji se též vysazuje Rulandské šedé a Sauvignon.

Návštěvou města Hustopeče se dostáváme do třetího, kdysi nejvýznamnějšího moravského vinařského střediska. Nejen v přímém okolí města, ale i ve většině okolních obcí bývaly vinice jak měšťanů hustopečských, tak hlavně Brňanů. Velmi se tu rozšířilo pěstování modrých odrůd k výrobě červených vín. Jednak tu mají výborné podmínky, ale bylo to i díky tomu, že se tu kdysi z vinic osázených modrými odrůdami nevybíral naturální desátek v hroznech, protože vrchnost neměla zařízení na zpracování hroznů na červené víno. To povzbuzovalo místní vinaře, hospodařící

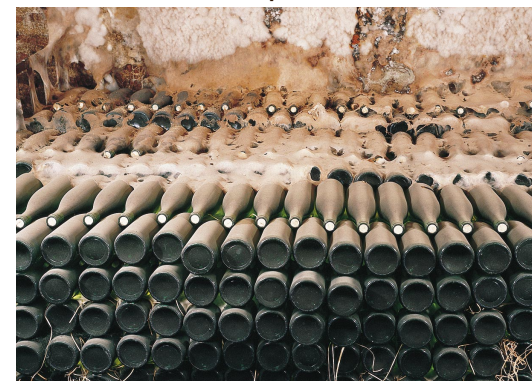
uzorků vín. V Příměticích je i památník Prokopa Diviše s modelem jeho původního bleskosvodu.

⑤ 12.30: *Oběd a přejezd do Jaroslavic*

⑥ 14.00: *Archivní sklep v Jaroslavicích – prohlídka s degustací červených vín*

Ve sklepě jsou uložena vína od ročníku 1945. Po prohlídce sklepa s archivem následuje ochutnávka 3 vzorků červených vín.

Archivní sklep vín v Jaroslavicích



⑦ 15.00: *Přejezd k vinici Šobes*

⑧ 15.30: *Vinice Šobes v Národním parku Podují – prohlídka s degustací přímo na vinici*

Nádherný pohled v malebném prostředí vytvořeném jižním svahem s terasami a meandrující Dyjí umožň-

ňuje jedna z nejkvalitnějších vinohradnických poloh v České republice. Není možný vjezd motorového vozidla, poslední část cesty (podle zvolené trasy 1–3 km) je nutno absolvovat pěšky. Ve vinohradu lze ochutnat vzorky vín ze zde sklizených hroznů (v době od 1. 6. do 31. 8.).

Vinařská poloha „Šobes“



Národní park Podyjí

9 17.30 (případně 19.30):

Přejezd do Šatova a večere

10 19.00 (případně 20.30):

Posezení ve sklepě v Šatově

Možnost návštěvy přes víkend bez objednání, v ostatní dny nutno dohodnout. Posezení je možné přímo ve sklepě, v jednoduché vinárně nad sklepem nebo při pěkném počasí venku. K dispozici je studená kuchyně.

na vrchnostenské půdě, k větší výsadbě modrých odrůd. Vedoucí postavení v pěstování vinné révy i zpracování hroznů se přesunulo do blízkých Velkých Pavlovic. Podle nich se jmenuje i rozlohou vinic největší moravská vinařská oblast velkopavlovická. Je to kraj révy a merunek. Ve Velkých Pavlovicích najdeme největší moravský zpracovatelský podnik Vinium, a. s., kde tvoří nejen bílá a hlavně červená vína, ale i víno šumivé. Jejich sortiment je rozsáhlý.

Velkopavlovická vinařská oblast má obce nejvíce proslavené červenými víny. Jsou to Velké Pavlovice, kde byla na místní Šlechtitelské stanici vyšlechtěna nová odrůda André a kde je soustředěno velké množství klonů našich nejdůležitějších odrůd. Zároveň tu je i prodej jakostních vín, typických pro tuto oblast. Dalšími obcemi, odkud pocházejí známá červená vína, jsou Bořetice a Kobylí. Mezi nimi shlíží z vrcholu kopce do krajiny Vrbice se starobylými sklepy. Ve všech těchto obcích se najde dostatek drobných vinařů, u nichž je možné ochutnat zdejší vína. Červená vína jsou převážně vyráběna z odrůd Svatovavřínecké a Frankovka. Je zde stále ještě dostatek vinic s odrůdou Modrý Portugal, která bývala dříve velmi oblíbená pro hojné odrůdy a dobré červené víno vhodné k dennímu konzumu. Pro větší citlivost na zimní mrazy a na houbová onemocnění se tato odrůda ze sortimentu zvolna vytrácí. Poněkud ji nahradila odrůda Zweigeltrebe, jejíž vína dosahují výborné jakosti při úměrně vysoké sklizni hroznů.

Za Kobylím se dostáváme do severní části velkopavlovické oblasti, kde kralují hlavně vína bílá. Kdysi tu bývalo nejrozšířenější odrůdou Neuburské, které je vhodné pro svůj bujný růst do suchých podmínek svahovitých poloh. Setkáme se tu ale i s víny odrůd Müller-Thurgau, Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský a Tramín, jehož vína z Velkopavlovicka se vyznačují bohatostí vůně i těla. Přes Brumovice, kde je známá palírna ovocných zákvasů, a přes Morkůvky dorazíme do střediska této části oblasti, do Klobouk, a na návrší nás uvítá jeden z posledních větrných mlýnů. Zdejší zemědělská škola bývala kdysi zaměřena na ovocnářství a na vinařství. Kolem Klobouk je celá řada významných vinařských obcí, po nichž se můžeme potulovat a radovat se z krásných pohledů na vinařskou krajinu. Jsou to Šitbořice, Nikolčice, Diváky nebo Kašnice a Krumvíř. Všude se setkáváme se zajímavými víny, kterým nechybí svěžest podporovaná vyšším obsahem kyselin, ovocnými a květinovými tóny výrazných vůní a jejich osobitý charakter, vyvolaný vyšší nadmořskou výškou a severnější polohou vinic, nás určitě zaujme.

V Krumvíři opustíme velkopavlovickou oblast a přes Terezín dorazíme do vinného sklepa místního ZD v Čejči, abychom ochutnali první vína oblasti mutěnické, která je sice plochou malá, ale významem velká, hlavně svými dvěma velkými vinařskými středisky. Nejprve nás vede cesta do starobylých Čejkovic, kde byla opravena

středověká tvrz postavená řádem templářských rytířů, kteří přišli na Moravu r. 1232 z Francie a kromě tvrze tu vyhloubili rozsáhlé sklepení – Templářské sklepy, kde nyní sídlí Vinařské družstvo Čejkovice, založené v roce 1936. V objektu je i sklepní vinárna U Templářů, kde můžete pojmít a posedět při místním víně. V opravené tvrzi je ubytování i vinotéka a každoročně se tu pořádají v polovině června Čejkovické vinné trhy. Největší část čejkovických vinic, cca 200 ha, vlastní ZD Čejkovice, jehož sklepy je též možné navštívit nebo vína ochutnat v restauračním zařízení družstva. Obec žije vinařstvím a je tu mnoho drobnějších vinařů, kteří si postavili krásné sklepy s jednotně řešeným stylem. Čejkovická vína jsou stavěna na úměrném obsahu příjemných, ale výrazněji působících kyselin v souhře s útle čistými vůněmi a s pobízející svěžestí. Najdete tu zajímavé Tramíny, Rulandské bílé, šedé i modré, Ryzlink rýnský, Sauvignon i Muškát moravský. Neméně zajímavé je i další středisko, Mutěnice, kde bylo též významné vinařské družstvo, v jehož provozech dnes působí Vinova, a. s. Hned vedle jsou budovy Výzkumné stanice vinohradnické. Pod mutěnickými vinohrady najdete dlouhou řadu „mutěnických búd“, což jsou sklepy místních vinařů, kde je možné projít celý sortiment odrůdových vín.

Z Mutěnic se přes vinařskou a hornickou obec Dubňany dostaneme do Ratíškovic, kde nabízí Zera, a. s., odrůdová vína z vinic vysázených na vátých písčích. Naše cesta směřuje přes Milotice s krásným zámekem do vinařské oblasti kyjovské, která patří mezi nejsevernější výspu jihomoravského vinařského regionu. Vinice tu jsou roztroušené po krajině a záleží na návštěvnických oblastech, kde leží vinařské obce na jižních svazích Ždánického lesa. Jsou to hlavně Ždánice, Archlebov, Žarošice a Dambořice. Po tomto krátkém odbočení se přesuneme na hlavní trasu a přes Vikoš zamíříme do oblasti bzenecké.

V bzenecké vinařské oblasti jsou tři větší vinařské obce: Vracov, Bzenec a Posešovice. Bzenecké vinařství má bohatou minulost a Bzenec se stal nejvýznamnější svým vínem „Bzenecká lipka“, což je víno odrůdy Ryzlink rýnský, který tu na severu má bohatou škálu aromatických látek a významnou kořenost. Ve městě působí zpracovatelský podnik Víno Bzenec, a. s., jehož původním zakladatelem bylo v roce 1930 vinařské družstvo. V zámeckých sklepech vyrábí tato společnost i vína šumivá. V Polešovicích je kromě velkého viničního areálu zemědělského podniku též šlechtitelská stanice, kde vzniklo několik nových odrůd révy. Nejznámější a nejrozšířenější z nich je raně zrající muškátová odrůda Muškát moravský a odrůdy stolní Vitra a Olšava.

Přes Vážany a Tučapy vede naše cesta do severovýchodního výběžku jihomoravského vinařského regionu, do vinařské oblasti uherskohradištské. Největší viniční areál tu má ZD Boršice u Buchlovic, které zpracovává hrozny ve vlastní vinném

Moravský sklípek v Šatově



Interiér vinárny

Na výše uvedenou vinařskou turistiku navazují doplňující turistické programy zaměřené na poznávání města Znojma, hradů v okolí či návštěvu Rakouska.

Uvedený vinařský program kombinuje poznávání vinařské historie a současnosti s přírodním prostředím, uměním a degustací vína s výkladem. Současně je nabízena možnost jiné oblasti turistiky pro doprovázející osoby zúčastněné na skupinových zájezdech, které však víno jako takové skutečně nijak nezaujalo.



Křížový sklep v Příměticích

sklepě Sovín. Tam je možnost ubytování, stravování i ochutnávky jejich vín. Krajina nás láká k návštěvě hradu Buchlova a zámku v Buchlovicích posazeného do nádherného a dobře udržovaného parku. Ve sklepech tohoto zámku najdete Galerii vín, kde je možné seznámit se za odborného doprovodu nejen s víny této oblasti, ale i s víny ostatních moravských vinařských oblastí. Na Uherskohradištsku kralují mezi víny Müller-Thurgau, Rulandské bílé, Chardonnay a Ryzlink rýnský. Vína těchto odrůd tu mají nezaměnitelný charakter sevřeného projevu chuťových látek s prodlužující se perzistencí, která vyniká zvláště u vín láhvově zralých. Pro tuto zvláštní krásu vín nejsevernějších vinařských oblastí Evropy jsou mnohými ctiteli vyhledávána.

Naše cestování končí v okresním městě Uherské Hradiště. Cestou se můžeme zastavit i u drobných vinařů ve Zlechově, Tupesích nebo je navštívit v Mařaticích. Moravská vinařská cesta vás provedla jen některými vinařskými oblastmi a jen omezeným počtem vinařských obcí. Na jižní Moravě je stále co objevovat. Objevné cesty za dobrými jihomoravskými víny by měly neodmyslitelně patřit k radostným poznatkům každého milovníka dobrých vín. Objevujte sami vína dalších vinařských obcí, jako jsou ve strážnické vinařské oblasti Blatnice, Lipov, Strážnice, Petrov nebo na Podluží Moravská Nová Ves, Dolní Bojanovice, Prušánky, Mikulčice. Zajedte si na Brněnsko a navštivte okolí Dolních Kounic a jeho výborná a zvláštní červená vína. Všude najdete nejen zajímavosti krásné přírody, historické stavby, vína význačné jakostí, ale především dobré a pohostinné lidi.

